

Motion till riksdagen 2005/06:So14

av **Jeppe Johnsson (m)**
med anledning av prop. 2005/06:60

Nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår förslaget om möjligheten att dela ut fria sprutor.

Motivering

Regeringen lägger i proposition 2005/06:60 fram förslag som gör det möjligt att börja med utdelning av fria sprutor till narkomaner i hela landet.

Sedan mitten av 1980-talet pågår en försöksverksamhet i Lund och Malmö med utdelning av fria sprutor till narkomaner. Projekten initierades för att hindra spridningen av hivsmitta bland sprutnarkomaner.

Socialstyrelsen har utvärderat försöken vid ett antal tillfällen. Dessa utvärderingar har inte kunnat ge något entydigt svar på vilka effekter utdelningen av fria sprutor haft på spridningen av hiv i Malmö–Lund-regionen. Utvärderingarna visar inte heller att sprututdelningen påverkat nyrekryteringen vare sig i den ena eller andra riktningen.

Räddar sprutorna liv? Enligt Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle är överdödligheten bland narkomaner i Skåne-regionen betydligt högre än i övriga landet. Ett par tre narkomaner avlider i aids varje år, medan ca 350 dör av andra narkotikaskador.

Största risken för en narkoman att dö är, enligt Statens folkhälsoinstitut, vid själva insprutningstillfället. Då kvittar det om narkomanen fått sprutan av samhället eller kommit över den på annat sätt.

Sprutbytesverksamheten går stick i stäv med den restriktiva narkotikapolitik Sverige normalt står för. Det är lagstiftningsmässigt absurt att narkotika-innehav och bruk är straffbart samtidigt som det offentliga delar ut brottsverktyg. Staten skall självklart inte underlätta brottslig verksamhet, utan förhindra den.

Fel! Okänt namn på

Var så god, här får du en spruta! Men, vad skall missbrukaren fylla sprutan med? Narkotika är förbjudet. För att fylla sprutan med narkotika är missbrukaren, i de flesta fall, hänvisad till kriminalitet eller prostitution.

På RNS (Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle) hemsida finns under organisationens tiopunktsprogram följande.

Utvärderingar av den försöksverksamhet med sprututbyte som pågått i Malmö och Lund sedan slutet av 1980-talet har inte visat att verksamheten i sig har haft effekter på hivspridningen. Syftet med programmen är att rädda liv. Trots detta ligger dödligheten bland narkomaner högst i landet. Det internationella forskningsläget är oklart. Man har i Malmö och Lund inte heller kunnat visa hur den kontakt man genom programmen får med missbrukarna leder vidare till vård. Erfarenheter från andra delar av Sverige visar att hivprevention fungerar bra utan sprututbyte. Särskilda hälsocentraler för hemlösa missbrukare har visat sig vara ett bra sätt att få kontakt med denna grupp.

RNS kräver därför att

- sprututbytesprogrammen avvecklas,
- hälsocentraler öppnas i större städer för hemlösa och missbrukare som erbjuder tandvård, fotvård och annan hälsovård i syfte att motivera för vidare behandling av missbruket,
- ökade möjligheter ges till hiv-tester och rådgivning.

Jag delar RNS uppfattning. I stället för sprututbyte måste resurser läggas på effektiv uppsökande och förebyggande verksamhet och på god behandling. Samhällets och det offentliga uppgift är enkel, nämligen att stoppa missbruket.

Sprutnarkomanerna skall få hjälp att sluta, inte få hjälp att fortsätta sitt missbruk. En oreserverat restriktiv politik bör även i fortsättningen präglade det svenska samhällets förhållande till narkotika.

Stockholm den 30 januari 2006

Jeppe Johnsson (m)